

Važno navodilo

Nova določila o podeljevanju nazivov delavcem, so eden izmed prvih ukrepov, ki jih nakazuje bodoči sistem strokovnega usposabljanja delavcev. Prav zato pa je tudi razumljivo, čemu moramo prevesti delavce v nazive izvajati natančno po navodilih in zakaj morajo komisije izvršiti svoje delo kar najbolj vestno in o pravem času. Naziv, podeljen delavcu mora biti dejanski izraz delavčeve strokovne sposobnosti, mora biti stopnja njegovega pridobljenega strokovnega znanja. Zanesljivo ne bi bilo v prid naši socialistični graditvi, kadar bi komisija za prevedbo delavcev dodelila delavcu naziv, ki ne ustreza njegovi strokovnosti, pa bi kot opravičilo navajala kakršne koli razloge, ne pa delavčeve strokovne sposobnosti.

Da bodo komisije ocenjevale delavčeve strokovnosti po enotnem merilu, vedele komu morajo podeliti naziv, kako določiti delovno dobo itd., in se v podrobnosti seznanile s svojimi nalozami, je zvezni minister za delo izdal »Splošno navodilo o prevedbi delavcev v nazive in o sestavi in delu komisij za prevedbo delavcev, ki je objavljeno v Uradnem listu FLRJ št. 60, 19. oktobra t. l.

Po tem navodilu dobe nazive vsi delavci, ki so zaposleni v gospodarskih podjetjih in v delavnicah državnih uradov, zavodov, v podjetjih in delavnicah družbenih in združnih organizacij, dalje delavci, ki so v delovnem razmerju na državnih in združnih kmetijskih posestvih, ekonomijah, v menzah ter delavsko-uslužbenih restavracijah. Prevedba pa zajame tudi vse soferje, ne glede na to, kje so zaposleni. Čeprav prevedbe delavcev v nazive praviloma ne izvršijo v podjetjih in delavnicah obrtniškega značaja, kljub temu določa navodilo, kdaj morajo tudi v teh delavnicah in podjetjih podeliti naziv svojim delavcem.

Nazive pa bodo prejele tudi nekatere druge osebe. Tako bodo komisije dodeljevale nazive tudi državnim uslužbencem, ki opravljajo dela strokovnega delavca; na zahtevo bodo prevedeni v naziv tudi delavci, ki v tem času niso v delovnem razmerju, nazive pa lahko dobijo tudi vsi, ki so v uslužbenških poklicih oziroma na uslužbenških mestih na podlagi uredb o strokah državnih uslužbencev, imajo pa strokovno izobrazbo za delavca določene poklice. Le-ti sicer obdržijo svoj uslužbenški naziv, imajo pa pravico zahtevati, da jih komisije prevedejo po stopnji strokovne sposobnosti v naziv in poklic. Ob določenih pogojih je mogoče prevesti v nazive tudi delavce — tuje državljanke.

Navodilo tudi določa, kakšno je merilo pri presojanju nazivov. Tako bo dobil dotedanji polkvalificirani delavec, ki se izkaže za listinami naziv polpriučeni ali pa priučeni delavec; kvalificirane delavce bodo mogle komisije prevesti na podlagi dokazil v naziv izučeni delavec, samostojni delavec ali specialist. Vendar pa služi to komisijam le v orientaciji, ker morajo komisije prevesti delavce v naziv, ki dejansko odgovarja delavčevi strokovni sposobnosti.

Samostojni delavec n. pr. mora opravljati popolnoma samostojno kompleksna dela svojega poklica, znati mora opraviti manjša popravila orodja, strojev in naprav, pri katerih dela, poznati mora delovna mesta in material, s katerim dela, znati pa mora tudi samostojno organizirati svoje delovno mesto. Se večjo strokovno sposobnost zahteva naziv specialist. Specialist opravlja kompleksna dela svojega poklica, dobro pozna surovine in material ter konstrukcijo in lastnosti strojev in naprav, pri katerih dela itd. Prav posebno strokovno izobrazbo in sposobnost pa morajo imeti delavci, ki žele pridobiti naziv višji specialist, mojster ali večkratni mojster. Tako je lahko višji specialist le delavec, ki pozna tudi tehnični in tehnološki proces, ki je zvezan z njegovim poklicem; naziv mojster si lahko pridobi le delavec, ki se je specializiral za vse vrste del svojega poklica, poznati pa mora tudi sorodne poklice itd.; večkratni mojster pa je delavec, ki ima strokovno izobrazbo mojstra za dvojne ali več sorodnih poklicev, povezanih v proizvodnem procesu.

Delavci pa ne morejo pridobiti naziva brez določene delovne dobe. Za vsak naziv je že v sami uredbi predpisana minimalna delovna doba. V to dobo pa se vračuna (kadar ima delavec ustrezajočo strokovno sposobnost) tudi čas, ki ga je delavec prebil na dolžnostih v predstavnih organih in v množičnih organizacijah v naši državi, v vrstah narodnoosvobodilne vojske in pri aktivnem in organiziranem delu v narodnoosvobodilnem boju, v internaciji, konfinaciji itd. po 6. aprilu 1941, dalje na ilegalnem delu v revolucionarnem gibanju pred 6. aprilom 1941, če je bil pred tem delavec. Seveda pa morajo o tem delavci predložiti na zahtevo komisije tudi dokazila.

V navodilu so določene tudi naloge komisij za prevedbo delavcev. Ker so le-te obsežne in odgovorne, poleg tega pa morajo komisije gledati tudi na to, da čim manj motijo normalno poslovanje podjetja, morajo brez odlašanja izvršiti svoje dolžnosti tudi sindikalne in partijske organizacije, vodstva podjetij, njihovi upravni - operativni voditelji, matični resori in končno delavci sami.

Sindikalne in partijske organizacije morajo seznaniti svoje člane z važnostjo predpisov o prevedbi delavcev v nazive, povedati morajo delavcem kakšne koristi prinašajo njim in skupnosti. Če dosedaj še naš plačilni sistem ni bil povsem pravičen in je prezrl strokovno usposobljenost posameznikov, potem bo odslej postavljal to kot prvo zahtevo.

Upravni in delavski svetji morajo sklicati seje in sestanke z delavci: svojim delovnim ljudem naj povedo politično ozadje prevedbe delavcev v nazive. Dajanje nazivov delavcem je korak k odpravi nasprotij med fizičnim in umskim delom. Medtem ko so razporejeni v nazive dosedaj le uslužbenici, bodo po 1. novembru tudi delavci.

Zelo veliko odgovornost za pravočasno prevedbo delavcev v nazive imajo upravno-operativni voditelji in matični resori podjetij, ki morajo nuditi komisijam v podjetjih konkretno pomoč. Tako bodo sestavili grupe inštruktorjev, ki morajo imeti konference s predsedniki komisij, kjer se bodo prepričali o zadostnem poznavanju določil, kako je s podkomisijami, ali je organizirana evidenčna služba, kaj je z osebnimi podatki delavcev, ali imajo povsod zadostno število obrazcev in drugega potrebnega materiala itd. Gledati morajo, da prevedba delavcev v nazive ne bo imela suhega administrativnega značaja, temveč politično obelodaje, ki ga imajo vsi naši predpisi delovnega prava.

Da pa bodo mogle komisije izvršiti prevedbo v določenem času, morajo tudi delavci ob času preskrbeti potrebne listine in druga dokazila. Zato je prav, da vsi odgovorni pozovejo delavce, da brez odlašanja zberejo spričevala o svoji strokovni usposobljenosti, o delovni dobi itd., saj bodo le tako lahko komisije pravično ocenile delavčeve strokovnosti, njemu in vsem drugim pa prištedile delo, ki bi nastalo s pritožbami.

Francoski veleposlanik v Beogradu izročil akreditivna pisma

Beograd, 25. okt. (Tanjug). Danes ob 12. uri je predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivan Ribar sprejel novega pooblaščenega veleposlanika francoske republike v FLRJ g. Philippa Bandeta. Pri izročitvi akreditivnih pism so bili navzoči sekretar Prezidija Mire Peruničič, pomočnik zunanjega ministra FLRJ Leo Mates in pooblaščen minister dr. Sloven Smolčak, načelnik protokola v zunanjem ministrstvu.

Prvi uspehi v TEDNU CEST

Vrednost opravljenega dela v enem dnevu znaša nad milijon dinarjev

Letošnji teden cest, ki bo trajal še do nedelje, je že prve dni privabil tisoče prostovoljnih delavcev na razna cestišča širom Slovenije. Prvi dan je po nepopolnih podatkih delalo na zveznih, republiških in lokalnih cestah 5.849 ljudi, ki so opravili 24.737 ur v vrednosti nad milijon din.

Najlepše uspehe so imeli prvi dan v goriškem okraju, kjer je 539 članov množičnih organizacij opravilo 2.747 ur. V okraju Gornja Radgona je v ne-

Gozdarji in žagarji bodo dostojno počastili desetletnico OF če bodo izpolnili svoje obveznosti

Val tekmovanja za desetletnico OF, ki je zajel vse naše industrijske obrate, je potegnil za sabo tudi gozdarje in delavce žagarskih obratov, ki bodo do dneva obletnice ustanovitve OF z delovnimi uspehi počastili njen zgodovinski dan.

LIP Nazarje se zaveda, da ima resne tekmece v mnogih lesno industrijskih obratih, zato je tudi sklenil, da hoče doseči v tekmovalju vsaj tretje mesto. Vsem LIP-om je napovedal tekmovalje v izvrševanju vseh proizvodnih nalog, odpremi lesa za izvoz in pripravi čim večjih zalog hlodovine na obratih. Velika je njihova obveznost, da bodo osnovni letni plan rezanega lesa izglavec izpolnili že do 15. decembra. K temu jim bo seveda mnogo pripomogla njihova mehanizacija, te dni je pričel obratovati Litostroj polnojarjenik, za spravilo lesa pa bodo 1. decembra montirali novo žičnico. Svoje dosedanje žičnice hočejo v tekmovalju čim bolj izkoristiti in z njimi spraviti vsaj do 10% več lesa v dolino kot doslej. V prvih treh mesecih novega leta hočejo gozdarji doseči za 10% večjo proizvodnjo kot so jo dosegli v prvih treh mesecih letošnjega leta, žagarji pa bodo za 2% boljše izkoristili hlodovino, kot so jo izkoristili v istem času letos.

NAD 370 m³ KISLE KRME dokaz, da so v hoški zadrugi skrbni živinorejci

Da v zadrugi na Hočah skrbijo tudi za dvig živinoreje, nam priča dejstvo, da so povečali število goveje živine od ustanovitve do danes za več kot 33 glav. Danes redijo v zadrugi 153 glav goveje živine in 42 konj. Letos imajo 20 plemenskih telet, ki jih večidel še krmijo z mlekom, vendar so izpolnili že 85 % plana oddaje. Čeprav se nimajo skupnih hlevov in je živina razdeljena po večjih hlevih, imajo lepo živino. Mlekariče so ločili od ostalih krav tako, da jim tu in tam lahko pokladajo tečna krmila, zato jim dajejo tudi več mleka. S svojo lepo vzrejeno živino se je hoška zadruga odlikovala na zadnji živinorejski razstavi v Pesnici, kjer je prejela priznanje in nagrado.

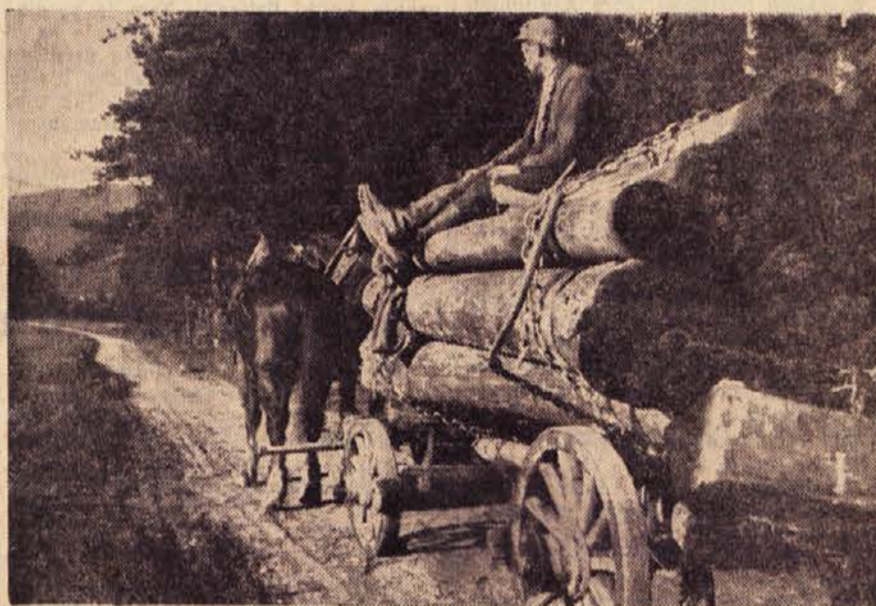
Na vprašanje krme so pravočasno pomislili. Zasejali so bili okrog 20 ha zelene krme in z njo napolnili silose s prostornino 328 kubičnih metrov. Sedaj bodo napolnili še 48 kubičnih silos in v njem silirali listje repe, korenja in pese, delno tudi koruznice. Tako bodo spravili vso zeleno krmo, kar je premorejo.

Z načrtnim krmiljenjem z rezano slamo, ki jo bodo pomešali s silosno krmo, bodo zlahka prerediti živino. Silosna krma jim bo v veliko pomoč. Z njo ne bodo živine samo prehranili, temveč tudi ohranili njeno težo. Samo mlekaričam bodo dajali kot dodatek tečna krmila, v kolikor jih bo pač na razpolago. Na ta način molznost ne bo upadla in bodo z lahkoto izpolnjevali plan oddaje mleka. Zadruga živina se bo pasla tako dolgo, dokler ne bo hujših vremenskih sprememb. Za zgodnjopomlad pa so zasejali večjo površino z inkarnatko.

Kmečka delovna zadruga v Hočah je mislila tudi na krompir za svinje.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Važno navodilo — Gozdarji in žagarji bodo dostojno počastili desetletnico OF, če bodo izpolnili svoje obveznosti
Nenačelno stališče Sovjetske zveze o vprašanju Libije — Vojne operacije na Severni Koreji
Izšel je pravilnik o ureditvi in delu vrtecev — Koncert Jeana Martinona in Slovenske filharmonije
Smučarji se že pripravljajo — Dopisi — Obvestila

Brez voznikov, ki morajo spraviti les iz gozdov do kamionskih cest, si ne moremo misliti naše lesne industrije in izvoza. Ena najvažnejših nalog ljudskih odborov in frontnih organizacij je, pospešiti mobilizacijo voznikov

mesечно prejel zastavico svoje direkcije. Delovna vneima zaposlenih po rasla tudi s tem, da bodo zaslužni delavci redno mesečno proglašeni za udarnike. Ne bodo pa se zadovoljili le s tem, da izpolnijo plan poseka lesa, vso posekano gozdno maso bodo sproti spravljali iz gozdov do kamionskih potov, na žagah pa bodo skrbeli, da bodo izpolnjevali plan po asortimentih. Pri spravilu lesa bodo z lastno vprežno živino dose-

gali za 10% večji učinek kot doslej, ker bodo z njo stalno vozili.

Kolektivi LIP-a Ajdovščina bodo tako velike obveznosti lahko izpolnjevali tudi vsled tega, ker bodo v 8100 prostovoljnih delovnih urah delali v proizvodnji, v nadaljnjih 8700 urah pa bodo sodelovali pri raznih frontnih akcijah.

Tudi LIP Brežice bo mesečne plane izvoza izpolnjeval stoodstotno in izboljšal kvaliteto za 5%. Pri spravilu in prevozu bodo znižali proizvodne stroške za 6%, v žagarski proizvodnji pa povečali storilnost za 20%.

Dobro sestavljen načrt strokovne in politične izobrazbe delavcev in nameščenice predvideva 42 različnih preda-

Nekoliko več iznajdljivosti pa bo tudi na Goriškem dovoli krme

Kje po Sloveniji sije jesensko sonce tako lepo in kje so jeseni travniki tako zeleni kot v »sončni Goriški«? Res je sicer, da tudi goriškemu okraju letos suša ni prizanesla, res pa je tudi, da je zadnji dež le pripomogel, da so travniki ozeleneli. Iz tega lahko sklepamo, da je v goriškem okraju dovolj sveže krme za siliranje in za pašo. Kljub tem odličnim pogojem, ki so verjetno boljši kot kjer koli drugje v Sloveniji, pa vendar niso kmetovalci izkoristili vseh možnosti za povečanje krmskih zalog. Poverjenišvo za kmetijstvo pri OLO

Gorica je sicer že pred tremi meseci pričelo z akcijo za gradnjo silosov. V ta namen je organiziralo petdnevni seminar. Na žalost pa je ta akcija doslej omejena le na državni in združni sektor. KDZ Lig se je pred dvema mesecema obvezala, da bo zgradila dva silosa, zadruga ekonomija Zaloče pa, da bo zgradila enega. O tem ali je obveznost izpolnjena, pa poverjenišvo ne ve ničesar. Načrt KDZ Dobrova za adaptacijo grajskih silosov je ostal na papirju »zaradi pomanjkanja cementa«. Po izjavi poverjenika za kmetijstvo pri privatnih gospodarstvih ni dovolj zanimanja za silažo, čeprav so za to možnosti. Zato namerava poverjenišvo v vsaki vasi organizirati gradnjo silosov pri nekaterih gospodarstvih, da bodo kmetovalci lahko na lastne oči videli, kako se zgradi in napolni silos. (Ta zamisel pa je že precej poznana) Seveda pa ni dovolj le to, če znaš krmo silirati. Treba je biti tudi iznajdljiv, če hočeš izkoristiti vse možnosti. KDZ Kozana je na primer silirala krmo v cementnih kadeh, ki sicer služijo pri škropljenju vinogradov. Tako bo pridobila 20 kub. metrov kisle krme, s katero bo lahko čez zimo prekrmila 6 glav živine.

Soboti je bilo na cestah vse živo in so razvozili in posuli 200 kubičnih metrov gramoza. Sodelovalo je 94 voznikov in nad 1000 frontovcev.

V nedeljo in ponedeljek je delalo na cestah celjske okolice 472 članov množičnih organizacij in pripadnikov Jugoslovanske armade. Skupaj so opravili 5761 ur. Dosti so napravili tudi v okrajih Trebnje, Ptuj, Sežana, Novo mesto in Maribor, medtem ko okrajni štabi Trbovlje, Radovljica, Grosuplje in Poljčane delo zanemarjajo. Podoben primer neorganiziranega dela je bil tudi v Ljubljani. Članj množičnih organizacij so že v zgodnjih jutranjih urah prišli na delovišče na Tržaško cesto, kjer pa niso našli niti orodja, niti kamionov prav tako pa ni bilo nikogar blizu, ki bi določil delo. Tak odnos članov štaba pri rajonskem odboru Rakovnik - Vič zasluži najostrejšo kritiko.

V celoti so rezultati prostovoljnega dela prvega dne razveseljivi. Znatno pomoč nudi tudi Jugoslovanska armada, ki s prevoznimi sredstvi in delovno silo množično sodeluje pri tej akciji.

V OSMIH DNEH SO ZGRADILI 7 KILOMETROV CESTE

V Veliki, Crna gora, so tekmovalne frontne organizacije v počastitev volitev v Ljudsko skupščino LR Crne gore. Med tekmovaljem so zgradili v osmih dneh 7 km ceste od Velike do Ržanice.

Vsak KLO je bil zadolžen s planom siliranja, vendar pa ni mogoče pričakovati pravega uspeha brez strokovnega pouka in pomoči. Predvsem pa je treba pobijati napačno mišljenje zadržnikov, ki pravijo: Za svojo živino imam krme dovolj. Vsakdo se mora zavedati, da je član skupnosti in da je od gospodarskega uspeha celote odvisen tudi njegov gospodarski uspeh.

Kaj pa pašo? Zanj je dovolj možnosti, le iz navade je prišla v zadnjih letih. Računi pokažejo, da bi v goriškem okraju lahko prihranili skoraj 200 vagonov krme, če bi le pol meseca pasli polovico vse živine v okraju. S pomočjo paš in silaže bi v okraju lahko brez težave čez zimo prekrmili živino in izpolnili plan vzreje.

Tudi košnji so nekateri KLO posvetili premošno pozornost. Na območju KLO Cepovan, Lokve, Trnovo, Lokovec, Gragar, Banjšica in Ravne se še najdejo nepokošene predeli. Pa tudi na severnem pobočju Krasa pri Dornbergu je precej nepokošene trave, ki jo bo treba v skrajnem primeru izkoristiti za zimsko pašo ovac.

Se imamo lepe jesenske dneve. Ni še vse zamujeno, še je čas, da povečamo zaloge živinske krme.

V akciji sodeluje veliko število pripadnikov Jugoslovanske armade

Nenačelno stališče ZSSR o vprašanju Libije

Lake Success, 25. okt. Minuli četrtlet je posebni politični komite sprejel skupni načrt resolucije 13 držav o bodočnosti bivše italijanske kolonije Libije. Resolucija določa, da bo sklicana narodna skupščina, ki bo zastopala celotno prebivalstvo Libije, najkasneje do 1. januarja 1951 in da bo sestavila začasno vlado v Libiji čimprej, najkasneje pa do 1. aprila 1951. Po resoluciji bosta morali Francija in Velika Britanija, ki sta sedaj upravni sili v Libiji, polagoma prenesti oblast na začasno vlado, tako da bodo prenešana vsa pooblastila, ki jih imata sedaj upravni sili, na libijsko vlado do 1. januarja 1952, ko mora dobiti Libija neodvisnost.

Jugoslovanska delegacija je glasovala za to resolucijo, ker je, kakor je poudaril jugoslovanski delegat Barišić, konstruktivna in je njena dobra stran v tem, da je postavila roke za ustanovitev zakonodajne in upravnih ustanov nove države Libije.

Za to resolucijo so glasovale vse članice Združenih narodov razen Francije in sovjetskega bloka. Francoska delegacija je glasovala proti resoluciji, Sovjetska zveza, Ukrajina, Belorusija, Poljska in Češkoslovaška pa so se vzdržale glasovanja.

Dejstvo, da Sovjetska zveza ni podprla omenjene resolucije, dokazuje, da Sovjetski zvezi ni do pravih konstruktivnih rešitev.

Zastopnik Sovjetske zveze Arutiunian je imel v posebnem političnem komiteju več govorov, v katerih je slikal Sovjetsko zvezo kot doslednega branilca pravice kolonialnih narodov in poudarjal, da je ZSSR ves čas zastopala načelno stališče v vprašanju Libije. Dejstva pa govore prav nasprotno, kakor trdi sovjetski delegat Arutiunian.

Sovjetska zveza je bila 1945 proti združitvi Libije. Tedaj je Sovjetska zveza zahtevala Tripolitanijsko zase ter je zastopala naziranje, da je treba Libijo razdeliti med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo. Po sovjetskem načrtu bi dobila Velika Britanija Cirenajko, Sovjetska zveza pa Tripolitanijsko. V tem času je Sovjetska zveza odločno nastopala proti predlogu o združitvi Libije, nazivajoč ta predlog imperialističen.

Dejstvo, da je Sovjetska zveza v tem času zahtevala razdelitev Libije na Tripolitanijsko in Cirenajko, lahko pojasnimo s tem, da so tedaj reševali usodo treh bivših italijanskih kolonij Libije, Eritreje in Somalije štiri velike sile: Sovjetska zveza, ZDA, Francija in Velika Britanija. Sovjetska zveza je vztrajala, da se bivše italijanske kolonije razdelijo med štiri velike sile. Ker treh kolonij ni mogoče razdeliti med štiri velike sile, je Sovjetska zveza zastopala stališče, da Libija ni enotno ozemlje in da ne gre za Libijo, marveč za Tripolitanijsko in Cirenajko. S tako delitvijo Libije na dva dela bi se zvišalo število bivših italijanskih kolonij na štiri, kar bi upravno ustrezalo številu velikih sil.

Tako stališče je Sovjetska zveza zavzemala do 10. maja 1946, ko je zaradi

odklonilnega stališča zapadnih sil do njenega načrta predlagala, da bi vse bivše italijanske kolonije, včevši tudi Libijo, vrnila Italiji.

V poročilu Tassa z dne 10. maja 1946 je rečeno: »Zavzemajoč dobrohotno stališče do nove demokratične Italije, je sovjetska delegacija izjavila, da bi morali vse bivše italijanske kolonije vrniti pod skrbništvo Italije.«

Toda 14. septembra 1948 je ZSSR ponovno spremenila svoje stališče. Tedaj je zahtevala, da niti ene bivše italijanske kolonije ne vrnejo Italiji. Višinski je na sestanku namestnikov zunanjih ministrov septembra 1948 v Parizu poudaril spremembo sovjetskega stališča takole:

»Upoštevač dejstvo, da italijanska vlada ne izpolnjuje obveznosti, ki jih ima po mirovni pogodbi do Sovjetske zveze, ZSSR odstopa od predloga, da bi bivše italijanske kolonije postavili pod skrbništvo Italije.« Sovjetska zveza je predložila novo razdelitev bivših italijanskih kolonij med štiri velike sile.

Na lanskem zasedanju Generalne skupščine se je Sovjetska zveza zavzemala za enotno in samostojno Libijo.

Potemtakem je Sovjetska zveza od 1945 do danes večkrat spremenila stališče v vprašanju Libije. Najprej je zahtevala razdelitev Libije na Cirenajko in Tripolitanijsko, se pravi, zahtevala je Tripolitanijsko zase, Cirenajko pa je prepustila Veliki Britaniji. Nato je predlagala vrnitev Libije Italiji, pozneje pa je nasprotovala svojemu lastnemu predlogu in ponovno predlagala razdelitev bivših italijanskih kolonij med štiri velike sile. Končno je ZSSR zahtevala enotno in samostojno Libijo.

Zares »načelnost« stališča Sovjetske zveze v vprašanju Libije!

Jože Smole

DOGODKI V VIETNAMU

Francozi se umikajo iz utrdb ob kitajski meji

Hanoj, 25. okt. AFP poroča: Poveljstvo francoskih oboroženih sil v Hanoju je uradno sporočilo, da so se francoske in Bao Dajeve čete umaknile iz utrdb Sufrisan po dvournih bojih proti močnim silam Ho Ši Minha. Sufrisan leži 30 km severovzhodno od Tsinjana na skrajnem severovzhodnem delu velike ceste, ki poteka ob kitajsko-vietnamski meji.

Predstavniki francoskega štaba je zanimal vsa poročila, da so francoske in Bao Dajeve čete izpraznile važno oporišče Mon Haj, vendar pa je priznal, da Ho Ši Minhove čete srdito napadajo francoske postojanke pri Tienjenu, glavnem oporišču sredi nove obmejne obrambne črte.

Francoska letala so večkrat zaporedoma napadla mesto Dangson, eno glavnih trdnjav v Tonkinu, ki so jo francoske čete zaradi pritiska Ho Ši Minhovih sil izpraznile prejšnji teden. Francoska letala so prav tako bombardirala skladi-

šča municije, orožja, bencina in petroleja, ki so jih pustile francoske čete po umiku.

Poročilo vietnamske agencije

Agencija Nova Kitajska prenaša poročilo vietnamske novinske agencije, da so enote Ho Ši Minhove osvobodilne vojske in partizanske skupine v zadnjem mesecu onesposobile skoraj 10.000 francoskih in Bao Dajevih vojakov in osvobodile 23 oblasti v severnem Vietnamu.

ENOTE LJUDSKE ARMADE KITAJSKE NAJ BI DOBILE UKAZ ZA ZAČETEK OPERACIJ V TIBETU

Čunking, 25. okt. (Tanjug). Enote ljudske armade Kitajske so dobile ukaz za začetek operacij za osvoboditev Tibeta. Agencija Nova Kitajska poroča, da sta izdala Biro Komunistične partije Kitajske za jugozapadno Kitajsko in glavni štab 2. operativne armade politična navodila enotam, ki so dobila ukaz, da vkrakajo v Tibet in osvobodijo 3 milijone prebivalcev Tibeta ter utrde obrambo zapadnih meja Kitajske.

Po teh navodilih morajo enote ljudske armade, ki napredujejo proti Tibetu, osvoboditi narod Tibeta in doseči združitev vse Kitajske. Enote ljudske armade so dobile ukaz, da zastavijo vse svoje sile za dvig gospodarskega in kulturnega življenja Tibeta, brž ko se bodo končale sovražnosti.

Pooblaščen indijski krogi kakor tudi krogi, ki so blizu kitajskemu veleposlanstvu New Delhiju izjavljajo, da vest, po kateri naj bi bile kitajske čete vdrle v Tibet, ni potrjena.

Italijanska vlada pristala na udeležbo v atlantskem paktu

Rim, 25. okt. (Tanjug): Italijanska vlada je dala »tehnična« pooblastila ministru za vojsko Pacciardiju, naj na blažjem zasedanju ministrov za vojsko držav atlantskega pakta zastopa Italijo. Pacciardi je zahteval najširša pooblastila in poudaril nujnost udeležbe Italije v atlantskem paktu »v največji možni meri«. Svoje stališče je opravičil s trditvijo, da bi popolna priključitev Italije združeni vojski držav — članic atlantskega pakta pomenila precejšnjo spodbudo za italijansko industrijo, »ki bi v tem primeru delala s polno paro.«

Finančni minister Giuseppe Pella se je upr temu predlogu ter je poudaril, da investicijski plan in trdnost vere ne smeta biti v nobenem primeru ogrožena. Italija mora predvsem vedeti, kolikšna bo ameriška pomoč za oborožitev. Zunanji minister Sforza je vztrajal na tem, da bi točno določili meje sodelovanja italijanske vojske v atlantskem paktu.

Na koncu razprave je dobil Pacciardi neomejeno pooblastilo s opozorilom, da bo Italija na prihodnji konferenci finančnih ministrov držav atlantskega pakta stavila vprašanje finansiranja oborožitve.

Načelnik generalnega štaba ameriških oboroženih sil general Omar Bradley je otvoril v Washingtonu zasedanje načelnikov štabov držav članic severnoatlantskega pakta. AFP poroča, da je zasedanje štabnih načelnikov uvod v konferenco obrambnih ministrov držav severnoatlantskega pakta, na kateri bodo razpravljali o udeležbi Zapadne Nemčije v vsajšnji sistem Zvezne Evrope.

Enominutna seja zavezniškega sveta za Japonsko

Tokio, 25. okt. (Tanjug). Včerajšnja seja zavezniškega sveta za Japonsko je trajala komaj minuto in je bila zaključena zaradi odsotnosti sovjetskega predstavnika. AFP poroča, da so menili, da bo ZSSR, ker se je vrnila v komisijo za Daljni vzhod, prav tako zavzela svoje mesto v zavezniškem svetu za Japonsko.

Finsko-češkoslovaški sporazum

Helsinki, 15. okt. Reuter poroča, da je bil v Helsinkih podpisan enoletni sporazum o zamenjavi blaga med Finsko in Češkoslovaško v vrednosti 1.400.000.000 finskih mark. Češkoslovaška bo dobavljala valjan o železo, kemikalije, stroje in drugo industrijsko blago, izvažala pa bo les in baker.

ČSR izvaža iz španskega Maroka

Trst, 25. okt. Tržaška novaška agencija poroča, da sta Češkoslovaška in Avstrija uvozili minulo leto iz španskega Maroka skozi tržaška pristanišča skupno nad 660.000 kvintalov pirita in drugih vrst železne rude.

VOJNE OPERACIJE NA SEVERNI KOREJI

Tudi ameriške čete bodo šle do mandžurske meje

Uničen severnokorejski žep 32 km južno od Fenjanga

Tokio, 25. okt. (Tanjug). Štab generala Mac Arthurja sporoča, da enote pod njegovim vrhovnim poveljstvom se naprej zbirajo velike količine severnokorejske opreme in orožja tako na Severni Koreji kakor tudi pri očiščevalnih akcijah na Južni Koreji. Poročajo tudi o velikem številu severnokorejskih ujetnikov.

V Mac Arthurjevem poročilu, ki ga prenaša United Press, je rečeno, da so deli britanske brigade prekorčili reko Congdon na področju Sinuidžuja ter pri tem zadele na slab severnokorejski odpor.

Dalje proti severovzhodu so močne sile 1. južnokorejske divizije tudi prešle čez to reko in napredovale proti severu in zapadu. Na področju Hvangdon—Kuičon 6. južnokorejska divizija dalje napreduje. Deli južnokorejske divizije »Kapitel« so zavzeli mesto Iyon na vzhodni korejski obali, severovzhodno od Pukčonga. V zavzetih krajih so Mac Arthurjeve čete odbile napade preostalih skupin severnokorejskih vojakov.

Po zadnjih poročilih agencije Reuter so južnokorejske čete na desnem krilu britanske brigade napredovale okrog 9 km jugovzhodno od Houtona v središču polotoka.

United Press poroča, da so Mac Arthurjeve čete uničile severnokorejski žep na področju, ki se razteza 32 km južno od Fenjanga. Ker so severni Korejci dolgo nudili žilav odpor, so bile Mac Arthurjeve enote prisiljene zažgati travo in grmičevje.

Pomočnik poveljnika 24. ameriške divizije je izjavil, da bodo šle ameriške čete do mandžurske meje, ker je njihov cilj obmejna reka Jalu. V Tokiju so zvedeli, da bodo ameriške čete napredovale prav do te reke, ker to zahtevajo

vojaški razlogi. Edina omejitev velja za bombnike, katerim je prepovedano, da bi bombardirali cilje, ki so oddaljeni manj kot 30 do 45 km od meje. Izvidniška letala se smejo približati meji največ do 8 km.

Kitajci obstrlevali ameriško lovsko letalo ob mandžurski meji

Letalski generalni štab v Washingtonu je objavil, da so minuli torek izstrelki kitajskih protiletalskih topov, postavljenih na kitajski strani mandžursko-korejske meje, zadeli nekoga ameriškega lovca »F 51c«. Zastopnik letalskih sil ZDA je izjavil, da je moral ameriški pilot pristati na morju, da ga je rešila neka ladja ZN. Ameriški lovec je krožil v korejskem »ozračju« kakih 5 km od meje, ko je pričelo nanj streljati kitajsko protiletalsko topništvo.

Nova oblast na Severni Koreji

AFP poroča, da so na Severni Koreji sestavili tako imenovani začasni »vladni komite«, v katerem je 12 severnih Korejcev, ki so jih izbrali izmed najvplivnejših predstavnikov svobodnih poklicev. Komite je bil sestavljen po razglasu poveljnika 1. ameriškega korpusa gene-

rala Millburna. V razglasu je bilo rečeno, da ostanejo na vsem severnokorejskem ozemlju, ki so ga zasedle enote tega korpusa, v veljavi vsi zakoni in uredbe severnokorejskih oblasti. Od tega so izvzeti samo tisti zakoni in uredbe, ki so bili izrečno ukinjeni. Razglas pravi nadalje, da morajo ostati vsi funkcionarji in upravno osebe na svojih mestih. Vse orožje, ki so ga zadržale zasebne osebe, je treba takoj izročiti vojaškim oblastem. Preslopki teh predpisov se bodo kaznovali s smrtjo.

V Fenjangu so že postavili civilno policijo iz prebivalcev mesta, ki je dobila orožje. Vojaške oblasti so izjavile, da imajo vsi upravni ukrepi, ki so bili sedaj izdani, začasno veljavo in se nanašajo izključno na ozemlje pod upravo 1. ameriškega korpusa.

Imenovan je predstavnik LR Kitajske za razpravo o Formozi v VS

Peking, 25. okt. (Tanjug): Zunanji minister LR Kitajske Cu En Laj je brzojavno obvestil generalnega tajnika OZN Trygve Liea, da bo Vu Hsiu Cuan zastopal LR Kitajsko v Varnostnem svetu, ko bodo obravnavali pritožbe LR Kitajske proti oboroženemu napadu na Formozo.

Agencija Nova Kitajska poroča, da bo razen Vu Hsiu Cuan v kitajski delegaciji za Varnostni svet še osem ljudi.

ZSSR bi rada zavlekla

rešitev vprašanja novega generalnega sekretarja OZN

Flushing Meadows, 25. okt. (Tanjug.) Sovjetska delegacija pri OZN širi že del časa najrazličnejše verzije o svojem stališču do izvolitve novega generalnega tajnika OZN. V tukajšnjih novinarskih krogih mislijo, da imajo hitre spremembe stališča sovjetske delegacije glede osebnosti novega generalnega tajnika smoter, da bi rešitev tega vprašanja čimbolj zavlekli.

Vodja sovjetske delegacije pri OZN Andrej Višinski je izjavil novinarjem, da ZSSR želi, da bi bil za generalnega tajnika izvoljen libanonski delegat. Ta izjava je povzročila v krogih OZN veliko presenečenje, ker je Višinski pred kratkim dejal, da bi Sovjetska zveza podprla kandidaturu indijskega delegata Benegala Raua za generalnega tajnika OZN.

Sedi v Pragi — poroča pa iz Jugoslavije

Ze nekaj časa si informbirojevski propagandni aparat prizadeva, da bi s poljubno izbranimi lažmi ustvaril v svetu vtis, da vlada v Jugoslaviji narodnostna neenakopravnost in zairanje narodnih manjšin. Pri tem postu prepisujejo razni »dopisniki« laži drug od drugega, vsak po obvezno doda še nekaj nove zabele, da bi bila stvar bolj originalna. Tako je n. pr. pred kratkim objavil list »Za socialistično Jugoslavijo« izmišljotino o ekonomskih ukrepih proti narodnim manjšinam v Vojvodini, ki naj bi jih tja prinesel »zadnji kurir iz centrale UDV«. Po tej vesti naj bi naša država odvzela narodnim manjšinam v Vojvodini prav vse pridelke. Prav ta »dopis« pa je zelo dobro poslušal praškemu dopisniku »Il Laboratore«, ki v svojih dopisih iz Prage piše o »jugoslovanstvu stvarnosti«. Giacomo Buttora — to je namreč imenovani praški dopisnik — pa je v spoštovanju načel informbirojevskega dopisovanja dodal prej navedeni »vesti« iz Vojvodine, da se morajo »pripadniki narodnih manjšin v Vojvodini javljati na svoji krajevni policijski postaji vsak dan ob 18. uri ter da ta odredba »zadeva vsa osebe, ki so stare nad 16 let«. Ša bolj zanimiva pa je vest, v kateri prav isti dopisnik pravi, »da imajo policijske oblasti pravico pri narodnih manjšinah zapleniti radijske aparate, katerih so polna nekatera skladišča... Te radijske aparate si — po »poročilu« tega dopisnika — »nato medsebojno razdeljuje litovska policija«.

Res je težko, če je človek zaposlen v Pragi in mora tam pripravljati vesti iz Jugoslavije. To je do neke mere razumljiveje za sovjetske liste, kjer je to že stara praksa, če je pri primeru tržaškega »Il Laboratore«, ki iščeja na ozemlju, ki meji z Jugoslavijo in bi si prav gotovo lahko nabavil vest iz bolj »neposrednih virov«. Po tem novem receptu mora iti dopisnik, ki hoče pisati o Jugoslaviji, najmanj v Prago, če ne celo v sedež moskovske centrale. »Verodostojnost« poročil se na ta način prav gotovo zelo poveča!

Pri vseh teh dokaj zmešanih lažeh in seveda tudi načinu dopisovanja pa je zanimivo predvsem to, da je praški dopisnik — strokovnjak za jugoslovanstvo zadeve, ali še bolj strokovnjak za laži o Jugoslaviji — izmišlil, da je v Jugoslaviji prepovedano poslušati tuje radijske postaje in da se morajo prebivalci narodnih manjšin javljati na policiji. Pobuda za te laži je dobil prav gotovo v deželi, iz katere piše. V naši domovini lahko poslušajo vsak tuje radijske postaje, katerekoli hoče. Prav tako pa se pri nas tudi nikomur ni treba javljati »vsak večer na policiji«. Zanimivo pa je, da je podobna praksa uvedena prav proti našim narodnim manjšinam v državah, ki mejijo na Jugoslavijo, v Romuniji, Madžarski itd. Tu so v nekaterih vaseh, kjer prebivajo naše narodne manjšine, uvedli celo policijsko ura. Pripomniti bi bilo treba samo še to, da je bila praksa prepovedi poslušanja tujih radijskih oddaj uvedena dolgo vrsto let prav v Sovjetski zvezi, kjer je moral imeti lastnik radijskega sprejemnika (izvzeti so bili lastniki detektorjev) posebno dovoljenje nastrežnega ministra. Tujih radijskih postaj ne dovoljujejo poslušati samo v tistih deželah, kjer se boje, da bi njihovo ljudstvo ne zvedelo resnice. Naše ljudstvo iz informbirojevskih radijskih oddaj ne more zvedeti ničesar. Poslušalo lahko samo skrajno neumne in grobe laži, ki pa jih vsakdo z gnusom zavrača.

Na koncu pa samo še tole. Težko je biti dopisnik za jugoslovanstvo vprašanja v Pragi, posebno še, ker se v dopis ne hote vrinejo dejstva, ki jih doživljajo v deželi, v kateri prebivajo — tokrat konkretno CSR.

»Zgodovinska razprava« v francoskem parlamentu

Francoški načrt o sedelovanju Nemčije v evropski armadi

Pariz, 25. okt. (Tanjug.) Med razpravo v narodni skupščini o oborožitvi Zapadne Nemčije je predsednik vlade René Pleven predložil deklaracijo vlade za rešitev vprašanja ponovne oborožitve Zapadne Nemčije. Glavna zamisel vladne deklaracije je v predlogu za ustanovitev evropske armade s skupnim poveljstvom.

Francoska vlada se načelno strinja s ponovno oborožitvijo Zapadne Nemčije, vendar predlaga: 1. ustanovitev nemških polkov v okviru evropskih divizij, ki bi jim poveljevali generali, ki niso Nemci; 2. skupni vojaški proračun evropske armade; 3. združena evropska armada mora biti pod nadzorstvom enotnega evropskega političnega in vojaškega komiteja; 4. vlade držav — članic naj bi izvolile ministra za obrambo, ki bi bil odgovoren pred evropsko skupščino; 5. evropsko armado bi ustvarjali postopoma.

V deklaraciji je poudarjeno, da proces ustanavljanja evropske armade ne sme zavirati nacionalnega oborožitvenega programa. Francoska vlada poziva predvsem Veliko Britanijo, naj se pridruži predlogu za ustanovitev evropske armade.

Francoska nota Veliki Britaniji

London, 25. oktobra (Tanjug). Britansko zunanje ministrstvo je prejelo noto francoske vlade v zvezi z oborožitvijo Zapadne Nemčije.

Ustanavljanje »stražarskih enot« v Zapadni Nemčiji

Bielefeld, 25. okt. (Tanjug): V britanski okupacijski coni Nemčije ustanav-

ljajo enote, ki imajo nalogo opravljati stražarsko službo pri vojnih objektih. Te enote, ki jih sestavljajo izključno Nemci, bodo zamenjale dosedajno industrijsko policijo, ki so jo sestavljali razseljenci raznih narodnosti. Pripadniki teh stražarskih enot bodo oboroženi in bodo nosili uniformo.

Podobni ukrepi so bili storjeni tudi v ameriški zasedbeni coni Nemčije, kjer so pridobili za enote delovne službe več tisoč Nemcev, ki so bili kot pomožne enote dodeljeni ameriškim okupacijskim četam.

Francoski načrt o sedelovanju Nemčije v evropski armadi

ljajo enote, ki imajo nalogo opravljati stražarsko službo pri vojnih objektih. Te enote, ki jih sestavljajo izključno Nemci, bodo zamenjale dosedajno industrijsko policijo, ki so jo sestavljali razseljenci raznih narodnosti. Pripadniki teh stražarskih enot bodo oboroženi in bodo nosili uniformo.

Podobni ukrepi so bili storjeni tudi v ameriški zasedbeni coni Nemčije, kjer so pridobili za enote delovne službe več tisoč Nemcev, ki so bili kot pomožne enote dodeljeni ameriškim okupacijskim četam.

Egiptski zunanji minister o odnosih z Britanijo in Izraelom

Lake Success, 25. okt. (Tanjug). V razgovoru s predstavnikmi združenja dopisnikov Združenih narodov je izjavil egiptski zun. minister dr. Sala Din Bej, da egiptska vlada misli, »da sedaj, ko so združeni narodi prevzeli akcijo za zavrnitev napada, kjer koli bi do njega prišlo, Velika Britanija ne sme zahtevati, naj njene čete še nadalje ostanejo na egiptškem ozemlju.«

V zvezi z egiptsko-britanskim sporom o Sueškem prekopu in egiptškem sudanu je Sala Din Bej izjavil, da egiptska vlada upa, da bo ta spor v kratkem ugodno rešen.

O stališču Egipta do Izraela je dr. Bej izjavil, da ni znamenj, da bi egiptska vlada spremenila svoje odklonilno sta-

lišče do Izraela »vse dotlej, dokler bo to državo imela za nezaželeno.«

Kriza izraelske vlade

Tel Aviv, 25. okt. AFP poroča, da je šef izraelske napredne stranke in bivši minister Binshal Rosen vrnil predsedniku vlade Weissmannu mandat za sestavo nove vlade. Weissmann bo sprejel šefe parlamentarnih skupin političnih strank.

Preosnova perzijske vlade

Teheran, 25. okt. (Tanjug): Predsednik perzijske vlade general Razmara je deloma preosnovljal svojo vlado. AFP poroča, da sta bila finančni minister dr. Tagi Nasa in minister za gospodarstvo dr. Abludh odstranjena iz vlade zaradi nezadovoljstva.

Učitelji, znanstveniki, profesorji in umetniki naj dobe svoje sindikate

Z današnje sedmega plenuma centralne uprave sindikata prosvetnih delavcev Jugoslavije so poslali centralnemu odboru Zveze sindikatov Jugoslavije predlog, naj se ukine sindikat prosvetnih delavcev in ustanove štiri nove strokovne zveze. V sindikatu prosvetnih delavcev Jugoslavije so bili doslej igralci, učitelji, upodablajoči umetniki, gimnazijski in vseučiliški profesorji, ki so pri svojem delu opravljali različne naloge. Po tem predlogu bodo ustanovljeni posebni sindikati. V sindikatu učiteljev in predavateljev srednjih šol bodo vključeni uslužbenci in vzgojitelji v otroških vrtec, dnevnih zavetiščih, osnovnih šolah, sedemletkah, šolah in domovih učencev v gospodarstvu, industrijskih in drugih nižjih šolah, ki so ločene od podjetij, domovih za defektne otroke, učiteljskih in strokovnih šolah in šolah za upodablajočo umetnost. Sindikat delavcev kulturno-umetni-

ških ustanov Jugoslavije bi zajemal gledališko osebo, podjetja za filmsko proizvodnjo, radijske postaje, artistska podjetja, filmske, baletne in igralne šole, akademije za igralno umetnost in filharmonije.

Znanstveniki in univerzitetni profesorji ter upodablajoči umetniki bi bili člani svojih združenj, ki bi bila neposredno povezana s centralnim odborom Zveze sindikatov Jugoslavije.

Plenum je predlagal, naj centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije odloči, h katerim sindikatom naj bi pripadalo tehnično osebje šol in vseučilišč, knjižničarji, uslužbenci in znanstveni delavci muzejev, državnih arhivov in umetnostnih galcrij ter predavatelji v industrijskih šolah. Ti naj se sami odločijo, h kateremu sindikatu hočejo pripadati.

Sedmi plenum je sklenil ustanoviti klube prosvetnih delavcev in njihovih sekcij.

Izšel je pravilnik o ureditvi in delu vrtcev

V zadnji številki Uradnega lista LRS (št. 31) je objavljen pravilnik o ureditvi in delu vrtcev, ki je bogat prispevek k naši zakonodaji o najmlajših državljanih. Pravilnik je izdal minister za prosveto LRS, v veljavo pa je stopil 14. okt. 1950.

Vrtci, ali kakor jih ponekod imenujejo z neokusno okrajšavo DID, so vzgojne ustanove, namenjene zdravim otrokom predšolske dobe od dopolnjenega tretjega leta starosti do vstopa v šolo. Otroci se v vrtcih telesno in duševno razvijajo, vzgajajo v duhu socializma in pripravljajo za uspešen nadaljnji razvoj. Da pa morejo vrtci doseči ta smoter, je vzgojno osebo dolžno skrbeti za zdravje otrok, njihov pravilni telesni razvoj, za primerno prehrano itd., navajati pa mora tudi otroke za samostojno opravljanje dolžnosti. Pravilnik nalaga vzgojnemu osebu še prav posebne dolžnosti za razvijanje otrokove duševnosti: oblikovati mu morajo voljo in značaj itd., navajati otroke k samostojnosti in dejavnosti, tovarštvu, privzgotjati jim kulturne navade in jih vzgajati v spoštovanju in ljubezni do staršev, ljudske skupnosti in socialistične domovine.

Ker mora biti tako vrtcev vzor za pravilno vzgojo, po katerem naj tudi starši vzgajajo svoje otroke, je razumljivo, da mora vzgojno osebo privzgotjati otrokom čut do resnice in iskrenosti, zatirati laž, neiskrenost in vsako izkoriščanje človeka po človeku.

Vrtci so etalni in sezonski, dnevni delovni čas pa se prilagodi krajevnim potrebam. Pravilnik določa, naj se vrtci razdelijo po možnostih v tri skupine: za otroke od 3. do 4. leta, za srednje otroke od 4. do 5. leta in za starejše od 5. leta do vstopa v šolo. Predpisano je tudi število otrok v posamezni skupini. Odločbe, katera podjetja, ustanove in organizacije morajo ustanoviti vrtce in v katerem roku, dajejo izvršilni odbori okrajnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora na pobudo poverjenstva za prosveto in za delo. Poverjenstvo za prosveto je od-

govorno, da je vrtcev v skladu z vzgojnimi načeli, preskrbeti pa mora tudi potrebno vzgojno osebo.

V vrtcev morajo sprejeti najprej predšolske otroke zaposlenih mater, če je pa v vrtcu prostor, pa tudi otroke nezaposlenih staršev, predvsem otroke številnih družin in otroke, ki so ogroženi. O sprejemanju in odpuščanju otrok odloča ustanovitelj oziroma vzdrževatelj vrtca, z njegovim pooblastilom pa tudi upravnik vrtca. Otrok mora biti pred sprejemom zdravniško pregledan, ob sprejemu pa določi upravnik vrtca v sporazumu s starši, kdaj bo otrok v vrtcu in kakšen bo prispevek staršev za vzdrževanje.

Delo v vrtcih se opravlja po določenem dnevnem redu in po določenem delovnem ter vzgojnem načrtu. Pravilnik predpisuje kakšnim pogojem mora ustrezati dnevni red in kaj je treba vrtcu preskrbeti, da se doseže postavljeni smoter. Poleg igrač, didaktičnega materiala, materiala za risanje in modeliranje itd. naj ima vrtcev tudi lastno knjižnico. Da se spravi v sklad vzgoja v vrtcu in vzgoja v družini, se izvoli na sestanku staršev roditeljski svet, ki ima nalogo, da prenaša vzgojno delovanje iz vrtca v družino in zdrave elemente družinske vzgoje v vrtcev. Roditeljski svet pa pomaga tudi izvajati ukrepe za krepitev zdravja otrok, za izboljšanje materialnih razmer vrtca itd.

Vzgojna vprašanja rešuje pedagoški svet, ki ga tvorijo upravnik vrtca in vzgojno osebo. V vrtcu z zmogljivostjo 30 otrok je skupno 5 osebja, v vrtcu s 60 otroki 9 oseb, v vrtcu z zmogljivostjo 100 otrok pa 15 oseb. Predpisan je tudi delovni čas za osebo v vrtcu, kdo to osebo nastavlja, odpušča itd. S posebnimi določili so določene naloge upravnik, vzgojitelja, ekonoma in pomožnega osebja. Končno predpisuje pravilnik tudi finančno in administrativno poslovanje: vrtcev mora imeti svoj predracun dohodkov in izdatkov, ki je vključen v predracun oziroma finančni plan ustanovitelja oziroma vzdrževalca. — M. A.

EN VAGON SUHIH GOB

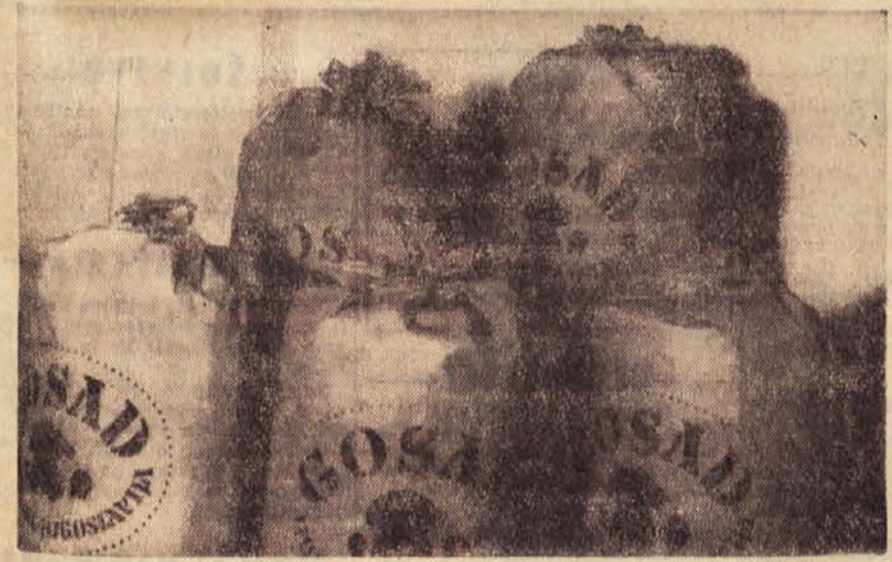
— 115 vagonov mehkega rezanega lesa

Da si lahko v inozemstvu nakupimo material, ki nam je potreben za ureditve našega petletnega plana, izvažamo razno blago, ki nam ga daje naša proizvodnja in naše prirodno bogastvo. Mnogo deviz pa lahko tudi dobimo z izvažanjem blaga, ki se na prvi pogled marsikomu zdi nepomembno. Med take predmete spadajo tudi suhe gobe.

Marsikomu ni jasno, zakaj naj bi bile ravno gobe tisto blago, ki naj se izvažava v čim večjih količinah. Pri izvaž-

Se važnejšo vlogo pa ima cena, ki jo dosežejo na svetovnem trgu. Cena gobam je v inozemstvu zelo ugodna. V ilustracijo naj navedemo samo to, da smo preteklo leto prejeli v inozemstvu za 1 vagon suhih gob isto vrednost, kot bi jo prejeli za 115 vagonov mehkega rezanega lesa.

Sezona gob pa se bliža h koncu. Morda jih bomo našli po naših gozdovih le še nekaj dni. Zato pohitimo z nabira-

Tako embalarane gredo naše gobe na tuja tržišča

žanju moramo stremeti za tem, da bomo v največji meri izvažali tako blago, ki ga bomo doma najmanj pogrešali, da bo torej čimmanj trpel standard našega prebivalstva. Prav gob pa je zlasti letos v naših gozdovih toliko, da jih imamo več, kot je potrebno za našo potrošnjo, zato jih brez vsake žrtve lahko izvažamo.

Velikoga pomena je tudi to, da pri gobah nimamo velikih proizvodnih stroškov, saj nam jih narava sama daje. Treba jih je le nabirati, posušiti in okusno embalarati. Če pomislimo, da je za vsako drugo izvozno blago potrebno mnogo več delovnih procesov, ki jih more opraviti le strokovno usposobljen kader, medtem ko gobe lahko nabirajo tudi otroci in upokojenci, nam bo pomen izvoza gob mnogo jasnejši.

OPOZORILO

MINISTRVA ZA DRŽAVNE NABAVE OKRAJNIM LJUDSKIM ODBOROM

Po brzojavki, ki so jo poverjenstva za državne nabave prejela od ministrva za državne nabave LRS, so poverjenstva dolžna redno dnevno od 8. do 8. ure zvečer telefonično javljati ministrstvu celotno problematiko odkupa, posebno krompirja. Kljub številnim urgemem se je do sedaj javljalo le nekaj okrajev. Zato ponovno in zadnjič opozarjamo vse okraje, da redna dnevna telefonska poročila oddajajo ministrstvu za državne nabave v navedenem času.

Obemem opozarjamo okraje: Lendava, Murska Sobota, Ljutomer, Poljčane, Novo mesto, Črnomelj, Grosuplje, Celje-okolica, Trebnje, Ljubljana-okolica, Kamnik, Ptuj, Krško, Šoštanj, Radgona, Maribor-okolica, Postojna in Tolmin, ki še niso za ta teden izvršili odpreme mesa v industrijske centre, da to brezpogojno takoj izvrše.

Ministrstvo za drž. nabave LRS

Pred III. kongresom AEZ Jugoslavije

Če so žene iznajdljive, uspehi ne izostanejo

Ko so bile žene 18. terena kot najboljši v Ljubljani nagrajene z opremo cibanovega kotička, so jim mnoge zavidale. Druge pa, ki so spremljale njihove velike uspehe na terenu, so sklenile, da jih bodo v bodoče posnemale.

V razgovoru z njihovo sekretarko Grudnovo sem zvedela, da žene tega terena ne čakajo vedno direktiv od višjih forumov, ampak rešujejo vse težave na terenu skupaj z množičnimi organizacijami. Letos spomladi so na primer sklenile, da bodo za tiste, ki še nimajo stanovanj, zgradili stanovanjsko poslopje in so za to svojo zamisel pridobile mnogo ljudi. Razen tega so na množičnem sestanku izvolili stanovanjski svet, ki pregleduje, kje so neupravičeno zasedena stanovanja, in skupaj z ljudskim odborom izdaja predloge za utesnitve. Mnogim so na ta način že preskrbeli stanovanja in je na terenu le še šest družin, ki čakajo na stanovanja.

Vsako nedeljo sodelujejo člani množičnih organizacij pri gradnji velikega poslopja, ki ga bodo do konca decembra dokončali. Žene so pri tem opravile že 8423 prostovoljnih ur. Toda to ni njihovo edino delo. Pri delih jih vodijo predvsem potrebe terena. Treba je pomagati bolnim materam, starškom, poročnicam, pomagajo tudi pri vzgoji in varstvu otrok, kuhajo v mlečni kuhinji, sodelujejo pri kulturnoprosvetnem delu itd. Samo od 1. januarja do 31. avgusta so opravile okrog 10.500 prostovoljnih delovnih ur pri težjih in 18.900 ur pri lažjih delih.

Žene se pridno udeležujejo tudi v ljudski inspekciji. Petdesetletna Vermaša Neža je ena najaktivnejših članic ljudske inspekcije. Pri svojem vsakdanjem delu bodisi pri nakupovanju na trgu, v trgovini, mlekarni in drugod, opazi mnogo nepravilnosti. Na sestanku frontne organizacije poroča o nepravilnostih, ki jih nato odbor ljudske inspekcije navadno uspešno reši. V kratkem bodo ustanovili tudi potrošniški svet, ki bo pomagal pri reševanju mnogih napak v zvezi s trgovino.

Za deseto obletnico ustanovitve OF že pridno tekmujejo. Pripravljajo se na novoletno jelko. Sešile bodo 100 oblek tako da bo sleherni otrok na terenu obdarovan. Nabavile so skupaj s frontno organizacijo tudi nekaj parov otroških čevljičkov, ki jih bodo podarili najprijaznejšim pionirjem. Pravijo pa, da darila še vedno pripravljajo, da bo presenečenje za novoletno jelko tem večje.

Tudi za 29. november se pripravljajo s kulturnim programom. Z dobičkom, ki so ga imeli pri zbiranju odpadkov in raznih kulturnih prireditvah, so nabavile že nekaj parov zimskih čevljev in damskih torbic. S temi predmeti bodo na Dan republike obdarili najprijaznejše frontovce in najaktivnejše žene.

Enkrat tedensko imajo žene na terenu debatni večer, na katerem se pogovorijo o najaktualnejših zadevah. Na zadnjem večeru so se na primer pogovarjale o novi uredbi glede varčevanja živilskih fondov in so sklenile, da bo ljudska inspekcija še posebno poostrišla kontrolo nad izvajanjem uredbe.

D. M.

Partijske organizacije v radgónskem okraju bodo morale bolj skrbeti za politično in vzgojno delo med množicami

21. oktobra je bila v Radgóni III. okrajna partijska konferenca, katere sta se udeležila tudi sekretar CK KPS Miha Marinko in sekretar Oblastnega komiteja Vlado Majhen. Osnovni poročilj sta imela na konferenci tovariša Peter Kocipec in Križnik. V diskusiji so sodelovali številni delegati, ki so hkrati poročali o izkušnjah iz svojih osnovnih partijskih organizacij. Konferenca je sprejela več konkretnih sklepov za utrditev partijskih organizacij v okraju.

Konferenca je posvetila veliko pozornost vprašanjem dela partijskih organizacij med množicami in vprašanjem združništva. Tako okrajni komite kot osnovne partijske organizacije so doslej premalo skrbeli za vzgojo širokih ljudskih množic. Okrajni partijski aktiv je preveč neposredno sodeloval pri posameznih gospodarskih akcijah in ob tem zanemaril politično delo, predvsem delo v Fronti. Partijske organizacije niso nudile pomoči ljudskim odborom, niso skrbely, da bi se preko zborov volivcev uveljavilo tesno sodelovanje množic pri oblasti.

Združništvo prav zaradi zanemarjanja političnega dela ni doseglo zadovoljivega razvoja. V posameznih združenjih so se pojavile špekulativne težnje, na primer v Lutvercih in Stogovcih, kjer združniki zaradi prevelikih ohišnic slabo skrbely za združno gospodarstvo. V združenjih je prenehal stalež živine. Združniki, člani Partije, v Apaški kotlini niso izpolnili svojih dolžnosti pri utrjevanju združenj. Združenja v Apaški kotlini imajo na razpolago mnogo strojev, s katerimi bi lahko močno dvignili kmetijsko proizvodnjo. Nekatere partijske organizacije v združenjih so zgubile širino partijskega dela in so čisto reševale le osebne zadeve. Delegat Miloš Ertel je orisal slabe razmere v združenju Stogovci. Partijska organizacija je v tej združenju docela pozabila na gospodarske naloge. Zgledna združenja v okraju pa je v Podgorju, kjer so z agrotehničnimi ukrepi letos n. pr. dosegli povprečni hektarski donos pri žitaricah 1600 kg, čeprav je bila suša. O delu te

zadruga je poročal Ivan Mauzer, ki je prikazal pomen smotrne uporabe strojev in pravilnih agrotehničnih ukrepov za povečanje proizvodnje. Zadruga iz Podgorja je preselila pri oddaji krompirja svojo letošnjo obveznost za 13.000 kg.

Okrajni komite in osnovne partijske organizacije se niso doslej dovolj borili, da bi povečali število članstva Partije. V okraju je bilo v preteklem letu ustanovljenih nekaj novih osnovnih partijskih organizacij, vendar je še vedno 50 odstotkov vasi brez članov Partije. Zlasti starejši partijci se ne trudijo dovolj, da bi pridobili nove člane. Tudi v nekaterih podjetjih so zelo šibke partijske organizacije. V radgónski opekarni, ki ima okoli 130 delavcev, so le trije člani Partije, čeprav ima obrat 95 udamikov. Slatinska in gostinska podjetja v Radencih zaposlujejo nad 200 delavcev, toda izmed teh je le pet članov Partije. Podobno stanje je tudi na državnih posestvih v okraju. Delo osnovnih partijskih organizacij se je v zadnjem času po izvedenih volitvah nekoliko izboljšalo.

Sekretar CK KPS Miha Marinko je na konferenci poudaril, da se morajo partijske organizacije baviti s celotno problematiko kraja in pri delu iskati novih oblik. Politično in vzgojno delo mora temeljiti na dnevni praksi. Partija mora pojasnjevati ukrepe oblasti in mobilizirati množice za izvedbo določenih nalog. Predvsem je pozval borce osvobodilne borbe, koloniste iz Apaške kotline, da pomagajo pri odgovornem delu Partije ne samo v svojih vaseh, temveč v vsem okraju, ter da se otresejo svoje ozkožrudnosti. Kdor koli se sklicuje na svoje zasluge med osvobodilno borbo, pa denes ne prispeva po svojih močeh pri naporih naše graditve, dela napako in njegovo delo ni v skladu z njegovimi naporom med vojno. Tovariš Marinko je nato med drugim opozoril delegate na pomen študija gospodarske problematike, s katero se lahko seznanijo iz dnevnega in periodičnega tiska, da bodo lahko oboroženi s potrebnim znanjem pravilno izpolnjevali naloge v okraju.

Nekaj o delu partijskih organizacij na vasi v postojnskem okraju

V Postojni je bila 22. t. m. tretja redna okrajna partijska konferenca, katere se je udeležilo 235 delegatov osnovnih partijskih organizacij. Kot zastopnik CK KPS je konferenci prisostvoval tovariš Vinko Šumrada. O delu partijske organizacije v okraju sta poročala tovariša Gabrijel Majer in Zakrajšek. Iz razprave na konferenci povzemamo predvsem nekaj ugotovitev o delu partijskih organizacij na vasi.

Osnovne partijske organizacije se doslej, čeprav so imele pomembne uspehe pri razvoju združništva in v boju za povečanje kmetijske proizvodnje, še premalo utrdile svoj vpliv na vasi. Krivda za to je v notranjih slabostih samih partijskih organizacij. Nekatere organizacije ne živijo rednega partijskega življenja in nekateri člani teh organizacij sami ne izpolnjujejo svojih obveznosti

do skupnosti. Partijski organizaciji v Ravniku in Podcerkvi se niti ne sestajata redno.

Nekatere partijske organizacije so zanemarile napore za sprejem novih članov. Od zadnje konferenca je bilo sprejetih v kandidaturu Partije le 157 tovarišev in tovarišic. Od 131 osnovnih partijskih organizacij jih je 40 brez kandidatov. Razen teh napak je ponekod tudi nepravilen odnos do kandidatov. Tako je 61 kandidatov z enoletnim staležem, 37 s staležem od leta 1947. Ti podatki govore, da nekatere partijske organizacije ne izpolnjujejo določil statuta Partije.

Notranje slabosti osnovnih partijskih organizacij so tudi vzrok nezadovoljivih uspehov pri razvoju množičnih organizacij. Partijske organizacije so malo skrbely, da bi oživile delo v frontnih organizacijah. Tudi sam Okrajni odbor OF ni redno izpolnjeval svojih nalog; polovica članov Okrajnega izvršnega odbora OF je bila pasivna ali pa preobložena z drugimi dolžnostmi. Za slabo delo okrajnega odbora OF je nedvomno odgovoren tudi Okrajni komite, ki se je sam preveč podrobno spuščal v naloge Fronte, kar je vodilo k pasivizaciji frontovcev. V Fronto je v okraju vključenih 83% volivcev, kar je še vedno premalo.

Slabo politično delo na vasi, neaktivnost frontnih organizacij, ima za posledico tudi majhen uspeh pri razvijanju združništva v okraju, čeprav tudi doseženih uspehov ne smemo podcenjevati. V razdobju enega leta je bilo v okraju na novo ustanovljenih 8 delovnih združenj, tako da jih je sedaj 18. V obstoječe delovne zadruga pa je bilo sprejetih 30 kmečkih gospodarstev. V okraju so dosegle lepe uspehe nekatere združne ekonomije. Tako se je na primer združna ekonomija v Podgorju, ki je štela lani le dve gospodarski, razvila letos v delovno zadrugo. Prav tako so se razvile v delovne zadruga združne ekonomije v Sv. Vidu, Ravniku in Predjani. Dober pojav je, da se močnejše odzivajo vstopu v delovne zadruga srednji kmetje. Skupna površina združne zemlje znaša v okraju sedaj 6097 ha. Združniki so v glavnem pravilno rešili vprašanje ohišnic, le v združenju Senožče, Grahovo in Markovec nekateri združniki predpostavljajo skrb za ohišnico skrbly za zadrugo. Partijska organizacija v Starem trgu se ne bori dovolj proti špekulativnim težnjam, ki se pojavljajo v tamkajšnjih združenjih, kjer večkrat koljejo živino brez odobritve. Člani Partije delovne zadruga v Grahovem premalo sodelujejo s člani nezadružniki in malomarno rešujejo razna gospodarska vprašanja v zadrugi. Čeprav ima zadruga pogoje, da bi redila 30 glav živine, redi samo 13. Partijska organizacija v Grosnici pa sploh ni obravnavala gospodarskih vprašanj. Pri razvijanju združništva bi bili doseženi lahko večji uspehi, če bi partijske organizacije bolj mobilizirale Fronto, če bi se združniki sami bolj povezovali z zasebnimi kmeti.

PRI SINJU GRADIJO VELIKO PREDILNICO

Pred mesecem so pri Sinju začeli kopati temelje za veliko predilnico tovarne sukanca. Ker bodo delali tudi pozimi, bodo že februarja pokrili veliko tovarniško dvorano.

Nova predilnica bo ena najsodobnejših tekstilnih tovarn pri nas. Veliko industrijsko podjetje bo ugodno vplivalo na razvoj Sinja, ki doslej ni imel dovolj industrije.

L. M. Š.

VEDNO VEČ ZDRAVIL izdelujemo doma

Nobena izmed naših industrijskih panog ni bila doslej tako odvisna od uvoza kot medicinska. Uvažali smo skoraj vse surovine za izdelovanje zdravil in skoraj vsa zdravila. Naši znanstveni delavci na medicinskem področju stalno raziskujejo možnosti uporabe domačih surovin za izdelovanje zdravil. V 9 naših novih podjetjih se ukvarjajo danes z vprašanjem zdravil in zdravniških instrumentov. Omočeno je že na pol industrijsko izdelovanje zelo pomembnih preparatov, kakršni so sulfamidni, darbiturati, arzenobencol, kalcijevi glukonati, jodofenoli itd. Nedavno so začeli z na pol industrijskim izdelovanjem nekaterih drugih pomembnih medicinskih izdelkov, n. pr. sulfatiacola, sulfoguanidi-

na, nikotinske kisline, askorbinske kisline, (vitamin C) in bromovega izovalerilureala. Askorbinska kislina je surovina, ki smo jo doslej v celoti uvažali, sedaj pa uporabljamo za to v glavnem domače snovi. V naši državi montirajo sedaj na pol industrijske naprave za letno proizvodnjo 400 kg tega vitamina, kar bo v glavnem zadostovalo za domače potrebe. Sulfatiacola, sredstvo zoper nalezljive bolezni, že izdelujemo v velikih količinah v glavnem iz domačih surovin. Isto velja za sulfoguanidin, ki ga uporabljamo zoper različne bolezni črevesja, posebno zoper dizenterijo. Vsi ti in drugi izdelki imajo za nas še večji pomen, ker se za njihovo izdelovanje porablja nekaj več kot polovica surovin iz naših domačih snovi.

Koncert Jeana Martinona in Slovenske filharmonije

Jean Martinon naših publik ni neznan; že lani je njegova velika umetniška potencia žela navdušenje, ki letos ni oplahnelo. Nasprotno: s svojim ponovnim nastopom pred ljubljanskim občinstvom ni le ponovno dokazal, da je njegov svetovni sloves v največji meri upravičen, temveč je tudi zavzel številno občinstvo, ki je sledilo njegovemu koncertu v ponedeljek, 23. t. m. in reprimi v torek, 24. t. m. Martinon združuje odlike francoske glasbene interpretacije: lahkotna, do skrajnosti dogmata dirigenška tehnika se v njem družijo z ognjevitim, zavzetim temperamentom ter ono mero dobrega okusa, ki ne dovoljuje pretiravanja v nobeni smeri. Tako predstavlja Martinon posebej bljenje in tipično predstavitev sodobnega dirigenta, ki obvlada popolnoma tehnično dirigenško delo ter se z njim skorajda poigrava, obenem pa ne izgubi iz vida glavni interpretacijski cilj, ki je kar moč večer podajanje poverjenih mu skladb.

V tem smislu Jean Martinon pravzaprav ne prinaša nič novega. Njegova interpretacija ni niti malo samovoljna, temveč se skoraj pedantno drži skladateljevih predpisov v polni zvestavi, da je treba skladateljevimi željam ustreči in se približati idealni predstavi, ki jo je imel avtor pri koncipiranju umetnine, ne pa mu vdihavati svoje misli in ga tako izmaličiti, kar je evetelo zlasti v dobi pozne romantike in veljalo nekaj časa

celo kot interpretacijski princip. Tako je njegovo podajanje do skrajnosti veren odraz skladateljevih predpisov. Vendar ne brezoseben odsev, temveč podoživljena kreacija, ki omogoči ponovno oživenje onih predstav, ki so prvotno vodile skladatelja pri ustvarjanju. Njegova interpretacija zasluži v polni meri označbo poustvarjanja; pod njegovo taktirko zaživijo delo v tistem prvobitnem zanosu, ki je navdahnilo početje in brez katerega bi ne prišlo do ustvaritve. S takšnim podoživljanjem pa stopi dirigent kot vidna osebnost pravzaprav v ozadje, ker je docela v službi izvajanege dela, kateremu se preda v celoti. Tako poslušalec pri vseh velikih dirigentih, kakor je Jean Martinon, preneha misliti nanj ter sledi zgolj muzikalnemu toku, ki ga dirigent odvlja za poslušalcev sluh. Vsi graditeljski vzponi, vsa izdelana kontrastnost v dinamiki in agogiki je slednjih le na usoglasno izdelanemu reliefu skladbe, ki v takšni interpretaciji zadobi pravi blesk in zanos.

Sprejdi je obsegal poleg Beethovne IV. simfonije troje pri nas manj znanih del: Lalojevo Špansko simfonijo za violino in orkester, Rousselovo suito »Pajkova pojedina«, in suito treh plesov iz de Fallovega baleta »Trivogelnik«. Beethoven je bil docela izklesan, s poudarkom na melodiki. Lalojeva Španska simfonija je ne samo virtuoza, temveč tudi efektna skladba, ki srečno spaja poljudno

melodiko z dognano, a neprisiljeno kompozicijsko tehniko in uspelo sintezo. Violinist Karlo Rupel je pokazal pri izvedbi tega dela prav toliko virtuozne dogmatičnosti kakor toplino v tonu in zelo zadovoljivo uravnoteženost v interpretaciji, ki ne dovoljuje pretiravanj, temveč zahteva skorajda klasično odmerjenost. Roussel je pri nas komaj znan; njegova svojstvenost je v mnogoterm presenetljiva in ne dovoljuje primerjave z drugimi francoskimi, kaj šele svetovnimi skladatelji. Odlikujejo pa njegovo glasbo posebne vrline, med katerimi zanositost ne stoji na zadnjem mestu. Bližji hitremu razumevanju je seveda de Falla; ognjevitost, značilnost in zavzetost njegove glasbe, ki nasplošno sloni na folklori, dovoljujejo dokaj hiter pristop in zavzamejo poslušalca v prvem zagonu.

Celotni, jako težavni spored, je bil našudiran v izredno kratkem roku štiri dni. Izvedba ni samo dokazala mostrskega spretnost v obvladovanju težav s strani dirigenta, temveč prav tako tudi visoko raven orkestra, ki je uspešno sledil dirigentovim željam ter bil prav tako izrazit kakor — v spremljavi solista — diskreten, kadar je to zahtevala interpretacija. Po gostovanju dirigenta Matičiča je bilo gostovanje dirigenta Martinona uspešno nadaljevanje započete koncertne sezije in je zelo navdušeno in zaslužno obravnavanje.

